

Briefing

Co/Lab Drinkbare Natuur

Briefing Co/Lab: Drinkbare Natuur |

Wat als we allemaal willen kunnen drinken uit de natuur?

Aanleiding

De beschikbaarheid van schoon drinkwater en een gezonde natuur staat onder toenemende druk. Klimaatverandering, vervuiling en ruimtelijke claims maken duidelijk dat het huidige watersysteem zijn grenzen bereikt. Tegelijkertijd blijft deze urgentie voor veel mensen grotendeels onzichtbaar: drinkwater komt nog altijd vanzelfsprekend uit de kraan. Ook binnen het systeem zelf zijn niet alle knelpunten en afhankelijkheden altijd zichtbaar, niet alleen bij PWN, maar ook tussen de vele partijen die samen dit systeem vormen.

PWN ziet dat deze opgave niet alleen technisch kan worden opgelost. Ze vraagt om een fundamenteel andere manier van kijken en samenwerken, waarin natuur het vertrekpunt is en mensen zich mede-eigenaar voelen van een gezonde leefomgeving. Daarom wil PWN via Co/Lab een ontwerpvrage voorleggen aan ontwerpbureaus die kunnen helpen om deze systeemopgave zichtbaar, invoelbaar en bespreekbaar te maken.

Wat we uiteindelijk willen is samen met de omgeving werken aan een gezonde leefomgeving, voor menselijke en niet-menselijke bewoners van dit systeem. Dat vraagt om samenwerken als een ecosysteem: gebaseerd op onderlinge afhankelijkheid, balans en wederkerige uitwisseling.

Over PWN

PWN is verantwoordelijk voor de productie van drinkwater en het beheer van natuurgebieden in Noord-Holland. Die combinatie is geen toeval, maar noodzaak. Een gezond ecosysteem is de basis voor betrouwbaar drinkwater.

Tegelijkertijd staat dit ecosysteem onder toenemende druk. Klimaatverandering, vervuiling, verzilting en ruimtegebrek maken duidelijk dat het huidige drinkwatersysteem zijn grenzen nadert. Om drinkwater schoon genoeg te krijgen, is steeds meer technische ingreep nodig, terwijl de ecologische en maatschappelijke draagkracht onder druk staan.

PWN werkt daarom aan een toekomstbestendig drinkwatersysteem, met de ambitie om in 2050 circulair en CO₂-neutraal te opereren als onderdeel van het [Duurzame Pad](#). Daarbij kiest PWN bewust voor een benadering waarin natuurlijke processen niet het vertrekpunt zijn van wat we nu al doen, maar van wat we nog willen worden. Terugkeren naar de 'bron' betekent: de kracht van natuur benutten, de afhankelijkheid van steeds zwaardere technische oplossingen verkleinen en ruimte maken voor fundamenteel andere keuzes in hoe we met water omgaan. Die beweging kan PWN niet alleen maken; ze ontstaat samen met uiteenlopende partners en stakeholders, al lerend onderweg.

Vanuit haar publieke verantwoordelijkheid hanteert PWN daarbij een helder leidend principe: *natuurlijk waar het kan, technisch waar het moet*. Natuur is hierin geen randvoorwaarde of decor, maar een actieve basis onder het drinkwatersysteem.

In de ondernemingsvisie 2026–2030 (op te vragen via janne.spork@dutchdesignfoundation.com) benoemt PWN dat het steeds moeilijker wordt om ook in de toekomst betrouwbaar drinkwater te blijven leveren. De druk op bronnen en natuur neemt structureel toe, terwijl de vraag naar drinkwater blijft groeien. Tegelijkertijd is deze druk voor veel mensen nauwelijks zichtbaar. Drinkwater is er 'gewoon'. Veel van wat essentieel is voor ons drinkwater, zien we niet:

- de kwaliteit van de bron
- hoeveel moeite het kost om water schoon te maken (zuiveringsinspanning)
- de infrastructuur onder onze voeten
- de achteruitgang van natuur en biodiversiteit

Juist die vanzelfsprekendheid en onzichtbaarheid vormen een risico: zolang het systeem onzichtbaar blijft, ontbreekt het gedeelde besef dat keuzes van vandaag bepalend zijn voor de beschikbaarheid van water morgen.

Als iets vanzelfsprekend lijkt, waarom zou je je er dan druk om maken?

Daarom kiest PWN er bewust voor om niet alleen te investeren in techniek en infrastructuur, maar ook in het zichtbaar, invoelbaar en bespreekbaar maken van deze opgave. Ontwerp speelt daarin een cruciale rol. Niet door het probleem te versimpelen of op te lossen, maar door het systeem voelbaar te maken, perspectieven te openen en mensen uit te nodigen om zich opnieuw te verhouden tot water en natuur.

Met deze ontwerpvraag nodigt PWN ontwerp bureaus uit om samen te werken aan een fundamentele systeemopgave. Een opgave die raakt aan gedrag, waarden en maatschappelijke keuzes, en die direct verbonden is met de strategische koers van PWN: samen zorgen voor betrouwbaar drinkwater en veerkrachtige natuur, nu en in de toekomst.

Context en urgentie

Stel je een samenleving voor waarin we kunnen vertrouwen op schoon drinkwater. Niet omdat het technisch altijd wordt "opgelost", maar omdat het systeem waar dat water uit komt, gezond is. Die vanzelfsprekendheid staat onder druk. Klimaatverandering, vervuiling en ruimtelijke keuzes maken duidelijk dat water en natuur hun absolute grenzen hebben bereikt. Tegelijkertijd is dat voor de meeste mensen nauwelijks zichtbaar. Water stroomt uit de kraan. Het systeem erachter blijft verborgen: leidingen onder de grond, chemische vervuiling, ecologische achteruitgang, de impact van de mens op het systeem. Gebruikers ervaren vooral het eindresultaat, niet de kwetsbaarheid van het systeem. De verbinding tussen mens en natuur is verzwakt, terwijl natuur de basis vormt van het geheel. Juist dit onzichtbare belemmert gedeeld eigenaarschap en collectieve verantwoordelijkheid. Niet alleen omdat veel van het drinkwatersysteem zich letterlijk onder de grond bevindt, maar ook omdat binnen het bredere systeem, tussen organisaties, sectoren en gebruikers, wederzijdse afhankelijkheden en spanningen onvoldoende zichtbaar zijn.

Bij PWN zien we deze spanning elke dag, én erkennen we dat we zelf niet alles kunnen zien. Wat voor ons zichtbaar is, blijft bij anderen soms verborgen, en andersom. Juist daarom is het nodig om het gesprek te openen: om zichtbaar te maken wat bij PWN schuurt, en tegelijkertijd te onderzoeken wat voor anderen in het systeem onzichtbaar blijft. We zien hoe de bron kwetsbaarder wordt. Hoe steeds meer technische ingreep nodig is om water schoon te maken. Hoe natuur onder druk staat. En hoe weinig daarvan voelbaar is in het dagelijks leven, ook binnen onze eigen organisatie. Dit vraagt om meer dan optimalisatie van wat er al is; het vraagt om een fundamenteel andere manier van kijken, samenwerken en kiezen.

De ontwerpvraag

Daarom stellen we onszelf, en nu ook ontwerpers, een andere vraag. Niet: hoe houden we dit systeem technisch overeind? Maar:

Hoe kunnen we zichtbaar maken wat nu onzichtbaar is, zodat mensen zich opnieuw verbinden met water en natuur en samen verantwoordelijkheid nemen voor een gezonde leefomgeving?

Bij PWN spelen een aantal cruciale aspecten die voor gebruikers en de samenleving grotendeels onzichtbaar zijn: de kwaliteit van de waterbron, hoeveel moeite het kost om water schoon te maken, de rol van infrastructuur, het belang van een veerkrachtige natuur en de positie van PWN daarin. Dit Co/Lab bouwt voort op deze aspecten en zet ontwerp in als middel om onderliggende systemen, afhankelijkheden en keuzes zichtbaar en bespreekbaar te maken.

Als richtinggevende toekomstvraag hanteren we:

What if... we all want to be able to drink from nature?

Deze vraag verplaatst het denken van technische haalbaarheid naar maatschappelijke keuze en handelen. Ze is direct verbonden met de strategische opgave van PWN om het drinkwatersysteem robuust, toekomstbestendig en gedragen door de samenleving te houden — en met de ambitie om dat niet alleen te doen, maar samen met uiteenlopende partners en stakeholders.

De ontwerpvrage richt zich in 2026 specifiek op West-Friesland. In het tweede of derde jaar is de ambitie om op te schalen naar andere gebieden in Noord-Holland en vervolgens naar andere provincies en leveringsgebieden.

Waarom samen met ontwerpers?

Het streven van PWN is om ook in 2100 nog op een duurzame manier invulling te geven aan haar missie: betrouwbaar drinkwater en veerkrachtige natuur. Procesoptimalisatie alleen is daarvoor niet voldoende. Er zijn systeemveranderingen nodig: niet alleen technisch, maar ook in hoe mensen denken, kiezen en samenleven met water en natuur. Daarvoor zijn nieuwe perspectieven, andere denkkaders en creatieve samenwerkingen nodig.

De opgave waar PWN voor staat vraagt niet om één oplossing, maar om beweging. In deze eerste fase neemt PWN bewust het initiatief om die beweging in gang te zetten, vanuit haar eigen verantwoordelijkheid en perspectief, met de nadrukkelijke intentie dat anderen daar gaandeweg op aanhaken.

Ontwerp speelt daarin een sleutelrol omdat het:

- complexe systemen begrijpelijk en ervaarbaar maakt
- abstracte processen vertaalt naar beelden, verhalen en ervaringen
- mensen activeert in plaats van informeert
- ruimte creëert voor dialoog, leren en eigenaarschap

Het ontwerp dat PWN zoekt is nadrukkelijk geen eindproduct, maar een middel om samen met uiteenlopende partners en stakeholders te leren, te experimenteren en richting te bepalen. Het fungeert als gespreksstarter: om zichtbaar te maken wat PWN als beheerder en producent ziet, én om nieuwe inzichten op te halen uit perspectieven die nu nog onvoldoende in beeld zijn.

Werken vanuit een lerend netwerk

De water- en natuuropgave is te complex om door één organisatie of discipline te worden opgelost. Daarom zoekt PWN ontwerpers die willen werken binnen een context waarin:

- mensen meedoen omdat ze willen, niet omdat het moet
- samenwerking werkt als in een natuurlijk ecosysteem: gebaseerd op onderlinge afhankelijkheid, balans en wederkerige uitwisseling
- kennis, ervaringen en data open worden gedeeld
- eigenaarschap ontstaat door betrokkenheid
- leren door doen centraal staat

Het ontwerp moet deze manier van samenwerken ondersteunen en versterken, niet alleen tussen organisaties en experts, maar ook met de gebruikers voor wie het uiteindelijk allemaal bedoeld is. Gezien de complexiteit van het vraagstuk en de ambitie om niet te blijven bij praten en verkennen, kiezen PWN en Dutch Design Foundation (DDF) voor een meerjarig traject waarin samen met diverse stakeholders en ontwerpers wordt geëxperimenteerd en geleerd in de praktijk. Een gefaseerde aanpak creëert de ruimte om de juiste partners te vinden, inzichten stapsgewijs te verdiepen, concepten in samenwerking te ontwikkelen en deze al doende te testen en te verfijnen.

Gebiedsgerichte start, met oog op opschaling

De ontwerpverkenning start gebiedsgericht in West-Friesland. In dit gebied komen steeds meer ambities samen, van PWN, overheden, landbouw, ondernemers en bewoners, binnen de grenzen van onder andere ruimte, energie en systeemcapaciteit.

West-Friesland is geen testcase, maar een levend systeem. Een plek om te leren, te experimenteren en relaties op te bouwen. Ontwerpers worden uitgenodigd om:

- het gebied te verkennen
- relaties op te bouwen
- perspectieven van bewoners, professionals en organisaties op te halen en mee te nemen

Wat hier ontstaat moet geworteld zijn in het gebied, maar de aanpak moet ook navolgbaar en opschaalbaar zijn naar andere plekken in Noord-Holland en daarbuiten.

Naar wie zijn we op zoek?

Voor dit Co/Lab zoekt PWN één ontwerpstudio of ontwerper die als kwartiermaker in het eerste jaar van dit meerjarige traject aan de slag gaat: geen oplosser, maar een mede-reiziger. Iemand die de vertaling kan maken van een complex, grotendeels onzichtbaar ecosysteemvraagstuk naar een gedeeld handelingsperspectief dat leidt tot ander gedrag, andere keuzes en nieuwe vormen van samenwerking.

Een ontwerpstudio of ontwerper die onderzoekt hoe het systeem écht werkt binnen het institutionele veld, om vervolgens technische, ecologische en organisatorische inzichten te vertalen naar begrijpbare beelden, verhalen en perspectief op handelen. Zodat onzichtbare facetten zichtbaar worden en ook niet-experts zich aangesproken voelen én verantwoordelijkheid nemen voor hun invloed op het watersysteem.

Concreet zoeken we een ontwerpstudio of ontwerper met:

- ervaring met ontwerp onderzoek, interview- en visuele documentatietechnieken
- het vermogen om een diversiteit aan stakeholders (ecologen, waterexperts, beleidsmakers, communities) bijeen te brengen en te betrekken bij ontwerp, voortbouwend op een bestaande stakeholdermapping
- het vermogen om complexe, onzichtbare processen helder en aansprekend inzichtelijk te maken, en om ecologische, sociale en technische systemen te overzien en te verbinden
- ervaring met het ontwikkelen van een gedragen narratief of toekomstbeeld via co-creatie en participatie, waarbij verschillende stemmen uit het gebied een plek krijgen
- een experimentele werkwijze: iemand die goed omgaat met improvisatie en in staat is concepten en kleinschalige pilots op te stellen op basis van onderzoek, waarbij proces en resultaat als gelijkwaardig worden beschouwd
- ervaring met regeneratieve projecten, bij voorkeur vanuit een ecosysteemgerichte benadering (pré)

De voertaal binnen dit Co/Lab is **Nederlands**. Vanwege de specifieke context van West-Friesland is het wenselijk dat de kwartiermaker uit dit gebied komt, hier gevestigd is of er al een sterke binding mee heeft.

Ontwerpcriteria en programma van eisen

Complexiteit niet versimpelen, maar inzichtelijk maken

Complexe, vaak onzichtbare processen zoals waterkwaliteit, zuivering, ecologie, infrastructuur en organisatie worden vertaald naar begrijpelijke en betekenisvolle vormen. Het ontwerp maakt samenwerking en afhankelijkheden zichtbaar via bijvoorbeeld visualisatie, cartografie, storytelling of experience design, en is toegankelijk voor een breed publiek, inclusief jongeren.

Ontwikkelen van een gezamenlijk gedragen narratief

Een verbindend narratief op het snijvlak van ratio en verbeelding dat richting geeft aan samenwerking, keuzes en toekomstbeelden.

Het concept fungeert als gespreksstarter in verschillende contexten

Het concept wordt ingezet om gesprekken te openen, keuzes bespreekbaar te maken en van praten naar doen te komen. Praktisch gezien moet het op meerdere plekken en momenten inzetbaar zijn: mobiel, compact en deelbaar.

Duurzaamheid en langetermijnperspectief

Het uitgangspunt is een langetermijnbenadering, met oog voor opschaalbaarheid en continuïteit. Wat hier ontstaat moet ook elders kunnen werken en in de tijd mee kunnen groeien. Het ontwerp dat deze fase oplevert mag en zal in de tijd veranderen: door voortschrijdend inzicht, nieuwe samenwerkingen en het lerend karakter van het Co/Lab wordt het ontwerp in volgende fases verder aangescherpt, aangepast en verrijkt.

Beoogde opbrengst

Perfectie is niet het doel. Openheid, leervermogen en betekenis wel. Denk bijvoorbeeld aan deze mogelijke ontwerprichtingen:

- **Het drinkwatersysteem als levend ecosysteem:** natuur en drinkwater zijn één, volledig geïntegreerd. Van bron tot kraan, inclusief natuur, infrastructuur en menselijk handelen.
- **Natuur als basis:** de kracht van natuur benutten, de afhankelijkheid van steeds zwaardere technische oplossingen verkleinen en ruimte maken voor andere keuzes in hoe we met water omgaan.
- **Zichtbaarheid van het onzichtbare:** hoe maak je ondergrondse, chemische of ecologische processen ervaarbaar?
- **Samen verantwoordelijkheid nemen:** hoe nodigt het ontwerp uit tot meedoen, meedenken en gedeeld eigenaarschap?

Deze richtingen zijn niet voorschrijvend, maar bieden een kader voor verkenning.

PWN verwacht geen vastomlijnd eindproduct, maar:

- een gedeeld narratief over water, natuur en verantwoordelijkheid
- nieuwe perspectieven op de water- en natuuropgave
- tastbare of ervaarbare ontwerpen die dialoog faciliteren
- inzichten die richting geven aan vervolgstappen en samenwerken als in een ecosysteem
- resultaten die breder gedeeld en toegepast kunnen worden

Tot slot, PWN verwacht niet dat de ontwerpstudio/ ontwerper alles al weet. Sterker nog: niet weten is onderdeel van deze opdracht. Daarom is onboarding geen bijzaak, maar een essentieel onderdeel van het ontwerptraject.

De geselecteerde ontwerpstudio of ontwerper krijgen de ruimte om:

- het drinkwatersysteem in de context van de omgeving te leren kennen
- inzicht te krijgen in de oorsprong van het water
- het samenspel tussen water, natuur, techniek en mens te doorgronden
- de cultuur, geschiedenis en dynamiek van West-Friesland te ervaren
- in gesprek te gaan met bewoners, professionals en andere betrokkenen

Pas vanuit dit begrip kan een ontwerp ontstaan dat raakt, klopt en werkt.

Programma | Jaar 1 (2026) | Define (in West-Friesland)

Selectie kwartiermaker en Start Co/Lab Drinkbare Natuur

Je kunt je t/m 4 mei 23:59 inschrijven voor deelname aan Co/Lab: Drinkbare Natuur.

Aanmelding voor dit Co/Lab betekent deelname voor de volledige periode van dit Co/Lab van mei 2026 t/m december 2026.

Selectie kwartiermaker en kennismakingsgesprekken

Na de deadline voor aanmelding maakt PWN op 7 mei 2026 einde middag een keuze voor de voorselectie van 3 kwartiermakers (ontwerpers/ontwerpstudio's) waarmee korte online kennismakingsgesprekken worden ingepland op 12 mei tussen 11:00 uur en 12:45 uur. Op basis daarvan wordt de definitieve deelnemer bekendgemaakt op 12 mei (einde dag).

Kick-off masterclass

Na de selectie van de kwartiermaker wordt een kick-off op locatie in West-Friesland georganiseerd waarin in samenwerking met de interne organisatie en strategische stakeholders de context van het vraagstuk gedetailleerder wordt toegelicht.

Debrief meeting

Deze meeting is bedoeld om samen de rolverdeling en verwachtingen te verhelderen. De kwartiermaker presenteert de eerste bevindingen n.a.v. de kick-off/ masterclass en deelt zijn visie op de oorspronkelijke briefing en ontwerpvraag. In dit Co/Lab brengt iedereen een eigen perspectief, kennis en praktijkervaring mee – essentieel om samen tot nieuwe inzichten en nieuwe richtingen te komen. Het doel van de debrief meeting op 2 juni is om te reflecteren op de oorspronkelijke briefing en vervolgens gezamenlijk de koers te bepalen.

Onderzoek & gebiedsverkenning

De kwartiermaker doet onderzoek naar huidige ontwikkelingen, verzamelt bestaande initiatieven, voert het gesprek met experts en verdiept zich in de cultuurhistorische en landschappelijke achtergrond van West-Friesland. Samen met PWN wordt verder gebouwd aan de door PWN in kaart gebrachte stakeholdermapping. De kwartiermaker gaat 12 dagen (verdeeld over 3 maanden) samen met Innovatiemanager Suze van der Meulen het gebied in om te observeren en documenteren. Verschillende stakeholders en gebruikers uit het gebied worden geïnterviewd als onderdeel van het onderzoek. (Indeling expeditie: 12 weken, 1 dag per week (½ dag op reis langs belangrijke plekken en ½ kennismaking en gesprek met stakeholders op locatie). Afhankelijk van de gekozen uitwerking en werkmethode vinden experimenten plaats. De gebiedsverkenning wordt afgesloten met een presentatie voor PWN waarin de kwartiermaker verslag doet van de belangrijkste bevindingen. Aansluitend vindt een werksessie plaats waar PWN actief kan reageren op de uitkomsten om vervolgstappen te concretiseren en verdere aansluiting te vinden op de vraagstukken uit de praktijk.

Ontwikkelen gezamenlijk narratief en thema's

De bevindingen uit het onderzoek, de gebiedsverkenning en gesprekken met PWN worden vertaald naar een narratief: een tekst/document met visualisaties waarin kansen en uitdagingen worden ge-reframed naar een nieuwe manier van kijken. Dit narratief dient als onderligger voor het gehele Co/Lab traject en verbindt de [MEE\(R\)MAKERS community](#) met een gezamenlijk hoger doel, waar samen als gemeenschap, familie, natuur, aan gewerkt kan worden. Daarbij geldt de bredere vraag, wat als we uit de natuur willen drinken als uitgangspunt en is er ruimte voor samenwerking met lokale partijen aan de gezamenlijk benoemde doelen.

Aan de hand van het narratief gaat de kwartiermaker in werksessies aan de slag om een aantal strategische speerpunten te identificeren en te vertalen naar thema's voor ontwerp trajecten.

Drie van deze thema's worden geselecteerd om te vertalen naar ontwerp vragen waaraan in 2027 in bredere coalities gewerkt kan worden. DDF en de kwartiermaker werken i.s.m. PWN ontwerpbriefings uit voor deze drie thema's.

Update meetings

Gedurende het Co/Lab vinden diverse update meetings plaats waarin de kwartiermaker een update geeft over de status van lab. Tijdens het traject wordt verwacht dat de kwartiermaker zelfstandig of in samenwerking met

Innovatiemanager Suze van der Meulen aan de slag gaat en waar gewenst de samenwerking met PWN, betrokken stakeholders en community opzoekt.

Insteek DDW 2026

In een expositie tijdens Dutch Design Week (DDW) wordt de opgedane kennis en inzichten vertaald naar presenteerbare resultaten om te tonen aan een breed publiek. In de expositie kunnen bezoekers de uitkomsten ervaren en krijgen gasten (van DDW maar ook te nodigen) een beeld van het gehele uitgevoerde traject: het narratief, het onderzoek, de gekozen thema's en ontwerp uitkomsten en de lessen uit de testfase. De expositie deelt opgebouwde kennis en nodigt uit om aan te sluiten bij de beweging die nodig is om ons gezamenlijk drinkwater op een natuurinclusieve manier te beschermen voor de toekomst.

Presentatie bevindingen en aanbevelingen (afsluiting jaar 1)

In 2026 staan onderzoek en definiëring van drie ontwerp vragen centraal. Dit eerste jaar wordt afgesloten door middel van een eindpresentatie door de kwartiermaker, waarin inzichten, aanbevelingen en ontwerp vragen worden gepresenteerd aan PWN - en waar samen besloten wordt welke richtingen worden gekozen voor het vervolgtraject.

Deliverables

Deliverables Fase 1 – Define in focus gebied West-Friesland (2026):

- Een debrief aan de hand van de briefing
- Stakeholdermapping: voortbouwend op de door PWN in kaart gebrachte stakeholders, inclusief bestaande samenwerkingspartners en onverwachte partners
- Onderzoeksrapport op basis van desk- en fieldresearch van het focusgebied en bestaande projecten
- Narratief: een tekst/document met visualisaties waarin kansen en uitdagingen worden vertaald naar een nieuwe manier van kijken, voor PWN, stakeholders en de bredere community
- Presentatie van strategische speerpunten en thema's, met drie bijbehorende ontwerp vragen voor de ontwerptrajecten in 2027
- Eindpresentatie van bevindingen en aanbevelingen voor PWN, als afsluiting van Fase 1 2026

Inschrijven en procedure

Je kunt je tot en met 4 mei 23:59 inschrijven voor deelname aan Co/Lab: Drinkbare Natuur via [deze link](#). In het inschrijfformulier vragen we om een referentie van 3 tot 5 relevante, eerder uitgevoerde projecten en een korte motivatie waarin je beschrijft hoe de opgave aansluit bij jou als ontwerper of ontwerpstudio, wat je drijfveren zijn om deel te nemen en waar je kansen ziet binnen de ontwerp vraag.

Het is nog niet nodig om al ontwerp oplossingen aan te dragen. Na de sluitingsdatum wordt via online kennismakingsgesprekken één kwartiermaker geselecteerd. De geselecteerde deelnemer ontvangt uiterlijk op 12 mei einde dag bericht.

Twee praktische aandachtspunten voor inschrijving: de voertaal binnen dit Co/Lab is Nederlands, en vanwege de specifieke context van West-Friesland is het wenselijk dat je uit dit gebied komt, hier gevestigd bent of er al een sterke binding mee hebt. De 'Deelnamevoorwaarden Co/Lab: Drinkbare Natuur' zijn van toepassing en worden bij inschrijving automatisch geaccepteerd.

Vergoeding

De kwartiermaker ontvangt voor deelname een bedrag van € 32.500 exclusief btw voor analyse en ontwikkeling, inclusief het bijwonen van de kickoff, deelnemen aan tussentijdse bijeenkomsten en gesprekken en het geven van updatepresentaties. Binnen deze vergoeding vallen de expeditiedagen in West-Friesland (drie maanden wekelijks bezoek aan het gebied, inclusief expeditie sessies en reiskosten), deskresearch en het aanvullen van de stakeholdermapping, het schrijven en visualiseren van het narratief (inclusief toetsen en verfijnen met de klankbordgroep), en het identificeren en formuleren van strategische thema's en drie bijbehorende ontwerp vragen voor het vervolg van het traject.

De kwartiermaker wordt gevraagd om tijdens DDW op een aantal dagdelen een presentatie te geven van de bevindingen uit jaar 1 voor relaties en gasten van PWN. Hiervoor is een onkostenvergoeding voorzien van € 1.000 exclusief btw.

Voor de realisatie en presentatie van een inhoudelijke expositie tijdens DDW 2026, die het narratief ondersteunt, is een vergoeding beschikbaar van € 13.000 exclusief btw. De expositie maakt onderdeel uit van de overkoepelende DDF-expositie 'Designing Society'. In samenwerking met de vormgever van deze expositie kunnen binnen gestelde kaders keuzes worden gemaakt over de inrichting en presentatiemiddelen. PWN kan aanvullende randvoorwaarden stellen, zoals het gebruik van duurzame en circulaire materialen of bepaalde afmetingen met het oog op een mogelijke reizende versie van de expositie.

Intellectuele eigendomsrechten

Een uitgebreide versie van de voorwaarden omtrent de intellectuele eigendomsrechten is terug te vinden in de begeleidende 'Deelnamevoorwaarden Co/Lab: Drinkbare Natuur'. Deze voorwaarden worden zo spoedig mogelijk toegevoegd aan de lab-pagina.

Planning

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de planning van dit Co/Lab in 2026.

Programma | Jaar 1 (2026) | Define (in West-Friesland)

Week	Datum	Activiteit
Wk 19	Ma 4 mei 23:59 uur	Deadline Open Call
Wk 20	Di 12 mei 11:00-12:45	Kennismakingsgesprekken 3 ontwerpbureaus (30min online)
Wk 20	Di 12 mei	Bekendmaken deelnemende ontwerpstudio
Wk 21	Di 19 mei 9:30-16:30	Start Co/Lab met kick-off masterclass - op locatie in West-Friesland
Wk 23	Di 2 juni 14:00 - 16:00	Debrief en werksessie bij PWN of op andere locatie in West-Friesland
Wk 25	Di 16 juni 14:00 - 16:00	Update meeting #1 & werksessie - bij PWN

Juni - juli - aug	N.t.b.	Gebiedsverkenning - 12 expeditie dagen, verdeeld over 1 dag per week (bij voorkeur eind mei starten)
Wk 28	Di 7 juli 14:00 - 16:00	Update meeting #2 & werksessie bij PWN of op andere locatie in West-Friesland
	Datum in overleg ivm zomervakantie	Update meeting #3 & werksessie bij PWN of op andere locatie in West-Friesland
Wk 35	Di 25 aug 14:00 - 16:30	Eindpresentatie met uitkomst gebiedsverkenning en Co-creatie sessie t.b.v. gedragen narratief - bij PWN of op andere locatie in West-Friesland
Wk 37	Di 8 sept 14:00 - 16:00	Visuele presentatie narratief - op locatie bij PWN of andere locatie in West-Friesland
Wk 39	Di 22 sept 14:00 - 16:00	Update meeting #4 & werksessie
Wk 41	Di 6 okt 14:00 - 16:00	Presentatie eerste versie strategische speerpunten en thema's - op locatie bij PWN of in West-Friesland
Wk 42 - 43	Za 17 okt - Zo 25 okt	Dutch Design Week (DDW) 2026 Ophalen mogelijke aanvullende inzichten t.b.v. speerpunten en thema's
Wk 46	Di 10 nov 14:00 - 16:00	Definitieve presentatie strategische speerpunten en thema's + 3 bijbehorende ontwerp vragen voor 2027 - op locatie bij PWN of in West-Friesland
Wk 49	Do 3 dec	Presentatie learnings, bevindingen en aanbevelingen (afsluiting jaar 2026) - op locatie bij PWN of in West-Friesland

Inspiratie en nuttige documenten

<https://www.pwn.nl/over-pwn/rapporten-en-verslagen>

<https://jaargidsnatuur.pwn.nl/jaaroverzicht-natuur-beleving-2024/>

https://issuu.com/pwn_mc/docs/pwnp1298_beheernota_2025-2035_interactief

Vragen?

Heb je nog vragen naar aanleiding van dit Co/Lab? Neem dan contact op met Lab Manager Janne Spork, via janne.spork@dutchdesignfoundation.com.